

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В
УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування
Протокол № 9 від 23 грудня 2024 р.

1. Загальна інформація		
Назва дисципліни	Бухгалтерський облік в умовах міжнародної інтеграції	
Викладач (-і)	Шкроміда Н.Я., к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування	
Контактний телефон викладача	+38(066)3672982	
E-mail викладача	nadiya.shkromyda@pnu.edu.ua	
Формат дисципліни	Очний та заочний	
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.	
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua	
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій	
2. Анотація до курсу		
Дисципліна «Бухгалтерський облік в умовах міжнародної інтеграції» спрямована на формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок з організації бухгалтерського обліку в контексті глобалізації. Курс охоплює питання національного регулювання обліку, міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та особливостей обліку зовнішньоекономічної діяльності. Особлива увага приділяється методичним і організаційним підходам до ведення бухгалтерського обліку в сучасних умовах міжнародної інтеграції.		
3. Мета та цілі курсу		
Метою вивчення курсу є набуття знань щодо організації та регулювання бухгалтерського обліку в умовах міжнародної інтеграції, ознайомлення з основними принципами МСФЗ та здійснення господарських операцій в межах зовнішньоекономічної діяльності. Цілі курсу: вивчення теоретичних основ організації бухгалтерського обліку в умовах міжнародної інтеграції, набуття знань методики обліку операцій зовнішньоекономічного характеру та особливостей формування основних форм фінансової звітності за МСФЗ.		
4. Програмні компетентності та результати навчання		
Компетентності: Навички організації і ведення бухгалтерського обліку в умовах міжнародної інтеграції. Аналітичне мислення у сфері бухгалтерського обліку в міжнародному контексті. Вміння працювати з фінансовою звітністю за міжнародними стандартами. Здатність адаптуватися до змін у міжнародному фінансовому середовищі. Результати навчання: Розуміння теоретичних засад бухгалтерського обліку в умовах міжнародної інтеграції. Здатність аналізувати нормативно-правові аспекти регулювання бухгалтерського обліку. Вміння застосовувати методики обліку зовнішньоекономічних операцій. Опанування принципів складання фінансової звітності за МСФЗ. Навички інтерпретації приміток до фінансових звітів для ухвалення управлінських рішень.		
5. Організація навчання		
Обсяг курсу – 90 год.		
Вид заняття	Загальна кількість годин	
	денна форма	заочна форма
Лекції	16	6

Практичні		14	4
самостійна робота		60	80
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
1	071 Облік і оподаткування	перший	вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		Кількість годин (ден./заоч.)	
		лекція	практичне заняття самостійна робота студента
Тема 1. Теоретичні основи організації бухгалтерського обліку в умовах міжнародної інтеграції 1. Розвиток предметно-змістовного понятійного апарату організації бухгалтерського обліку. 2. Теорія інститутів як методологічна основа аналізу розвитку організації бухгалтерського обліку. 3. Становлення інституціональної матриці організації бухгалтерського обліку в умовах адаптації до глобального середовища.		2 / 1	2 / 1 10 / 12
Тема 2. Організація бухгалтерського обліку на загальнодержавному рівні в умовах міжнародної інтеграції 1. Особливості організації бухгалтерського обліку підприємства: інституціональний аспект. 2. Інституціональне забезпечення формування облікової політики підприємства в умовах міжнародної інтеграції. 3. Формування внутрішньої регламентації організаційно-технічних аспектів ведення бухгалтерського обліку підприємствами. 4. Формалізація діяльності облікової служби підприємства.		4 / 1	2 / 1 10 / 12
Тема 3. Бухгалтерський облік ЗЕД в сучасних умовах: методичні та організаційні підходи 1. Нормативне регулювання ЗЕД для суб'єктів підприємницької діяльності: особливості, проблематика, імплементація міжнародної практики. 2. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності та порядок їх реєстрації. 3. Особливості організаційно-методичних підходів бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті підприємства. 4. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.		4 / 1	4 / 1 10 / 12
Тема 4. Міжнародні стандарти фінансової звітності, їх розробка та впровадження 1. Склад, основні припущення і якісні характеристики фінансової звітності згідно концептуальної основи		2/1	2 / - 10 / 16

складання і подання фінансової звітності. 2. Елементи фінансової звітності (активи, зобов'язання, власний капітал, доходи, витрати, грошові потоки) та критерії їх визнання у фінансовій звітності. 3. Оцінка елементів фінансової звітності: історична собівартість; поточна собівартість; вартість реалізації; теперішня вартість.				
Тема 5. Основні форми фінансової звітності за МСФЗ 1. Загальні вимоги до фінансової звітності. 2. Звіт про фінансове становище (баланс) та події після звітної дати. 3. Звіт про прибуток або збиток, про всеохоплюючий прибуток, про визнані дохід і витрати, про зміни у власному капіталі. 4. Звіт про рух грошових коштів за МСФЗ.		2 / 1	2 / -	10 / 12
Тема 6. Примітки до фінансових звітів як джерело інформації для іноземних інвесторів 1. Примітки до фінансових звітів, виправлення помилок, зміни в облікових політиках та оцінках. 2. Додаткова якісна інформація до фінансових звітів. 3. Розкриття інформації щодо помилок, припущених у попередніх періодах.		2 / 1	2 / 1	10 / 16
Разом		16 / 6	14 / 4	60 / 80
6. Система оцінювання курсу				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни		Система оцінювання знань здобувачів освіти з навчальної дисципліни включає <i>поточний</i> та <i>семестровий</i> контроль знань. Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять і має на меті перевірку знань здобувачів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи (усні відповіді, доповіді, дискусії, розв'язування практичних ситуацій (задач), тестування тощо). Оцінки отримані здобувачами, виставляються в електронні академічні журнали. Накопичення балів студентом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні: – поточне оцінювання в навчальному семестрі (90 %); – самостійна робота студента (індивідуальне завдання/тестування (10 %). Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається наростаючим підсумком як сума оцінок за поточне оцінювання та самостійну роботу. До залікової відомості виставляється підсумкова оцінка за стобальною шкалою та шкалою ECTS: Зараховано – “відмінно” (90-100 балів)– студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами; Зараховано – “добре” (70-89 балів)– студент демонструє повні		

	знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках; Зараховано – “задовільно” (50-69 балів) – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки; Незараховано (менше 50 балів) – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами. Отримання додаткових балів з дисципліни можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Також за рішенням кафедри обліку і оподаткування здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали (див. Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, URL: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf
Вимоги до письмових робіт	Студенти виконують письмові роботи, основною метою яких є перевірка ступеня засвоєння теоретичних положень курсу. У разі відсутності здобувача з поважних причин при написанні роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного семінарського заняття. При неявці здобувача у зазначений термін без поважних причин кількість балів за письмову роботу дорівнює “0” (нуль). При написанні письмових робіт слід дотримуватись академічної доброчесності.
Практичні заняття	Практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і практичну сторону з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Під час практичних занять студент отримує оцінки за результатами усних відповідей, доповідей, дискусій, розв'язування практичних ситуацій (задач), тестування тощо. Оцінки за практичні заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Самостійна робота	Загальний обсяг годин самостійної роботи, що відводиться на вивчення дисципліни складає 60 год. - для студентів денної форми навчання та 80 год. - для заочної форми навчання.

	Студентам пропонується виконання завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/3641). Згідно графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою студенти виконують завдання на платформі дистанційного навчання.
Підсумковий контроль	Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається наростаючим підсумком як сума оцінок за поточне оцінювання та самостійну роботу.
Методи навчання	<i>Наочні методи</i> навчання - ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації для полегшення вивчення навчального матеріалу (використання ілюстрацій, графіків, схем, мультимедійних матеріалів (презентації, відео). <i>Інтерактивні методи</i> навчання - ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи однокласників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм (відповіді на запитання та опитування думок здобувачів освіти, кейс-стаді, дискусії, мозковий штурм, ігровий метод). <i>Практичні методи</i> навчання - передбачають виконання задач та вправ), які спрямовані на розвиток навичок і практичного застосування знань. <i>Інноваційні методи</i> навчання - поєднують інтерактивні та комп'ютерні технології. Серед інноваційних методів навчання використовуються: компетентісний метод, проєктно-дослідницький метод, використання інформаційно-комунікаційних технологій та діджитал-інструментів. Зокрема інструменти Google, програми Canva, Prezi, Mentimeter. <i>Методи дистанційного</i> навчання - ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської авторської системи дистанційного навчання (https://d-learn.pnu.edu.ua), платформ для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications, Google Meet.

7. Політика курсу

Академічна доброчесність: очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом честі та Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату> та ін.

Відвідування занять: відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному форматі відповідно до встановлених університетом правил. Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти

Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. Ознайомитися з положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>. Академічну заборгованість студенти здають відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

Неформальна освіта: у студентів є можливість отримати додатковий бал до підсумкової оцінки (3-5 балів), пройшовши онлайн курси на платформі Prometheus, Coursera (чи інших рекомендованих кафедрою обліку і оподаткування: <https://koia.pnu.edu.ua/platformy-dlia-neformalnoi-osvity/>). Також приймаються сертифікати, які підтверджують проходження курсів студентом на інших платформах неформальної освіти. Як правило, студент попередньо повинен погодити з викладачем коректність обраного курсу. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

8. Рекомендовані ресурси

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р., № 996-XIV (зі змінами і доповненнями) : сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку : сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
3. Міжнародні стандарти фінансової звітності : сайт Верховної ради України. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_010
4. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р., № 959-XII. (зі змінами і доповненнями) : сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив зміни валютних курсів» від 10.08.2000 р. (зі змінами і доповненнями) : сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00>
6. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 № 2473-VII. : сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>
7. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18 березня 2004 р., № 1629-IV (зі змінами і доповненнями) : сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>
8. Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аналізу, аудиту, звітності і оподаткування в умовах євроінтеграції: монографія / за ред. Колісник Г.М. Ужгород : Видавництво УЖНУ «Говерла», 2021. 274 с.
9. Гевлич Л.Л., Гевлич І.Г. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: навчальний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 128 с.
10. Сучасні тенденції обліку, аналізу й оподаткування в умовах євроінтеграції : монографія / за заг. ред. Т.Г. Савченка, І.М. Бурденко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 203 с.
11. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах глобалізації та інформатизації суспільства : монографія / О.В. Пальчук, В.М. Савченко, І.В. Рузмайкіна та ін.; за червоний. Г.М. Давидова. Кропивницький : ПП «Ексклюзив-Систем», 2017. 248 с.
12. Ковальчук Т. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К. 2018. 216 с.
13. Кононова О.Є. Організація бухгалтерського обліку: навч. посібник. Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, Вена.: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. 102 с.
14. Кравцова О.М. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник. Львів: «Магнолія», 2018. 224 с.

15. Лучко М.Р., Бенько І.Д. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами. Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2016. 360 с.
16. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник / за заг. ред. С.О. Кузнецова, Х. : Видавництво Іванченко І. С., 2019. 221 с.
17. Пархоменко В.М., Малюга Н.М. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами: навч. посіб. Київ: 2019. 120 с.
18. Трансформація фінансової звітності українських підприємств у фінансову звітність за міжнародними стандартами / 3-є пер., допов. вид., за ред. С.Ф. Голова. К: ЦУЛ, 2017. 783 с.
19. Кулик В.А., Левченко З.М. Облікова політика підприємства: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Київ : SBA-Print, 2019. 238 с.
20. Організація бухгалтерського обліку : навч. посіб. / за заг. ред. В.С. Леня. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 664 с.
21. Облік, аналіз, аудит, звітність та оподаткування в умовах глобалізації економіки»: монографія / за ред. к.е.н., проф. Й.Я. Даньківа. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 244 с.
22. Реформування обліково-контрольної системи підприємств України за міжнародними стандартами : монографія / за ред. Н.О. Лоханової. Харків: «Діса плюс», 2018. 220 с.
23. Акімова Н.С., Говоруха О.О., Кирильєва Л.О. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. Х.: ХДУХТ, 2019. 182 с.
24. Верига Ю.А. Бухгалтерський облік: навч. посіб. К.: Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 520 с.
25. Бухгалтерський облік: підручник / Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Н.В. Гудзь [та ін.]. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 460 с.
26. Кужельний М.В., Левицька С.О. Організація обліку: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 352 с.
27. Отенко І., Чепелюк М. Корпоративна культура: міжнародний та трансформаційний аспекти: монографія. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 243 с.
28. Гармонізація бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах України в контексті нормативів ЄС : монографія / К.В. Безверхий [та ін.]. Київ : АртЕк ; ДУІТ, 2018. 415 с.
29. Акименко, О.Ю., Жолобецька, М.Б. (2019). Забезпечення ефективної організації обліку в контексті європейської інтеграції. *Проблеми системного підходу в економіці*, (5 (2)), 120-126.
30. Засадний Б.А. Перспективи розвитку національної системи бухгалтерського обліку в умовах євроінтеграційних процесів. *Економіка та суспільство*. 2019. № 20. С. 685-692.
31. Shkromyda, V., Gnatiuk, T., Shkromyda, N., Vasylyuk, M. & Zorina, O. Organizational and Methodological Determinants of Integrated Reporting Development: A Case Study of Ukraine. *International Journal of Professional Business Review* (2023) **8(5)**, e01919. <https://doi.org/10.26668/businessreview/2023.v8i5.1919>
32. Gnatiuk, T., Shkromyda, V. & Shkromyda, N. Digitalization of Accounting: Implementation Features and Efficiency Assessment. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 2023. 10 (2). С. 45-58.
33. Шкроміда Н.Я., Шкроміда В.В., Гнатюк Т.М. (2024). Трансформація системи обліку і звітності в умовах цифровізації бізнесу. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий журнал*. Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2024. Вип. 20. Т. 2. С. 370-379.
34. Максимів Ю.В., Шкроміда Н.Я., Урбанчич Ю. Бухгалтерський облік та звітність у підтримці переходу до циркулярної економіки: бібліометричний аналіз. *Журнал Прикарпатського університету імені Василя Стефаника*. 2024. Т. 11. № 4. С. 101-110.
35. Шкроміда, Н., Шкроміда, В., Кузишин, І. (2024). Міжнародні ініціативи розвитку інтегрованої звітності бізнесу. *Сталий розвиток економіки*. 2024. 2 (49). С. 153-156.

36. Максимів Ю.В., Шкромиди Н.Я., Семенців А.Я. Обґрунтування управлінського рішення щодо доцільності здійснення імпорту електроенергії з країн Європи в умовах війни. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2024. № 4. С.150-157.
37. Інформаційний сайт журналу «Все про бухгалтерський облік» URL : <https://gazeta.vobu.ua/>
38. Інформаційний сайт журналу «Головбух» URL: <https://egolovbuh.expertus.com.ua/>
39. Інформаційний сайт журналу «Баланс» URL : www.balance.ua
40. Інформаційний сайт журналу «Дебет - Кредит» URL: <https://dtkr.ua/>
41. Інформаційний сайт журналу «Бухгалтер 911» URL: <https://i.factor.ua/journals/buh911>
42. Офіційний сайт ДПС України. Електронний кабінет платника URL : <https://cabinet.tax.gov.ua>

Викладач

Надія ШКРОМИДА